

OGLAŠAJTE V
NAJSTAREJSEM
SLOVENSKEM
DNEVNIKU V OHIO
★
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEOPREDNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE OLDEST
SLOVENE DAILY
IN OHIO
★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXI. — LETO XXXI.

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY (SREDA), SEPTEMBER 1, 1948

STEVILKA (NUMBER) 171

Novi grobovi

FRANK JURCA ML.
Snoči ob sedmih je umrl za srčno hibo Frank Jurca ml., star 43 let. Stanoval je na 1169 E. 61 St. Rojen je bil v Astola, Pa. Uposlen je bil pri Joseph Vidmarju za natakara.

MIKE ZAVASNIK
Včeraj popoldne ob 4:15 uri je preminil po štiri-letnem bolehanju poznani pionir Mike Zavasnik, p. d. Bregarjev. Okrog 45 let je živel na 1377 E. 43 St. Pred leti je prevažal s konjem v vozičkom ter se pečal s prein kajenjem mesenine, ker je imel eno nogo pohabljeno in mu ni bilo mogoče delati v tovarni.

V Kanado
Poznana Mr. in Mrs. Jerry in Lucia Leskovec iz Lindberg Ave. Sta se danes podala na obisk Niagarskih slapov in nato bosta šla obiskat sorodnike in prijatelje v Toronto, Canada. Želimo jima mnogo zabave in srečen povratek!

Za potrebno rojakinjo.
Mr. in Mrs. Andy in Mary Cajhen iz County Line, Geneva, Ohio, sta poslala \$5 za bolno Mrs. Theresa Raymond (Mahnič), in tiser v spomin pokojne Mrs. Fanny Krušič.

Wallace nadaljuje borbo na jugu
ASHEVILLE, N. C., 31. avg. — Predsedniški kandidat Progressivne stranke Henry A. Wallace je danes kljub nasilju, na katerega je naletel v severni Carolini, nadaljeval s svojimi govori.

Nasilje proti Wallace-u so med ostalim obsodili predsednik Truman, guverner južne Caroline Strom Thurmond, guverner severne Caroline Gregg Cherry in predsednik republikanske stranke severne Caroline Sim A. De Lapp.

V Ashevilleu je Wallace prvič govoril, brez da bi bil prekidan. Ko je pojasnil svoj ekonomski program za razvoj poljedelstva in industrije na jugu, se je Wallace zahvalil za topli sprejem in izjavil, da so povsod drugje neodgovorne osebe povzročale nemire ob priliki njegovega nastopa. Ko pa je karavan petnajstih avtov z Wallaceom zapustil mesto, so ga na cesti napadli s krompirji. Napad na Wallacea se je ponovil tudi v Hickory.

Tajnik boljševiske stranke

Andrej Ždanov umrl v Moskvi

Moskovski radio poroča, da je njegova smrt velika zguba za stranko in sovjetsko ljudstvo

LONDON, 31. avgusta—Moskovski radio je nocoj naznanil smrt Andreja Ždanova, glavnega tajnika boljševiske stranke in moža, ki se ga je smatralo za verjetnega naslednika Stalina.

Ždanov je umrl po resni boleznini v starosti 52 let. Bil je vodilna sila v Komunističnem informativnem uradu, ki je pred dvema mesecema obsodil vodstvo jugoslovanske komunistične stranke.

Skupaj z bivšim šefom sovjetske tajne policije L. P. Beriom in zunanjim ministrom V. M. Molotovom je bil smatran za možnega naslednika premierja Stalina.

Najbolj važno pozicijo je imel kot član Politburoja in kot glavni tajnik sovjetske boljševiske stranke, katero pozicijo je prevzel, ko je Stalin odstopil.

Vodil je obrambo Leningrada

Moskovski radio je izjavil, da je njegova smrt "velika zguba za stranko in sovjetsko ljudstvo" in ga označil za "zelo nadarjenega širitelja idej Lenina in Stalina."

Pogreb Ždanova se bo vršil na moskovskem Rdečem trgu v četrtek. Dotlej pa bo njegovo truplo ležalo v koridorju poslopja strokovnih unij.

Kot Stalin, je tudi Ždanov bil Georgijaneec. Veruje se, da je v položaju boljševiske (komunistične) stranke v Leningradu leta 1939 svetoval zimsko vojno proti Finski. V vojni proti nacistični Nemčiji pa se je posebno odlikoval z junaško obrambo Leningrada.

Preteklega oktobra je na Poljskem imel govor, s katerim je zagovarjal strnitev komunističnih vrst. Temu govoru je sledila ustanovitev Kominforme (Komunističnega informativnega biroja). Leta 1943 je prav Ždanov podpisal ukaz, s katerim se je razpustilo Kominterno

Wallace nadaljuje borbo na jugu

žati zakonov proti zamorcem, ako želi govoriti v mestu. Nastop proti plemenski diskriminaciji pa si je Wallace postavil za glavni cilj svoje kampanje.

Župan Gadsedana, Ala., je odprto izjavil, da Wallace-a ne želijo v mestu. V Little Rocku pa predsedniškemu kandidatu niso dovolili, da bi govoril v mestnem avditoriju.

Medtem je policijski inspektor Winston-Salema izjavil, da so za nemire bili odgovorni sami progresivci.

Edino v Charlotte je policija nastopila proti izvalceem nasilja. Aretirala je tri osebe, ki pa so bile izpuščene, ko so položile poroštvo.

Progressivna stranka ima težave v Illinoisu
SPRINGFIELD, Ill., 31. avg. — Državni volilni odbor je danes zanikal mesto na glasovnici kandidatom Progressivne stranke na volitvah 2. novembra.

Odbor treh članov je soglasno sklenil, da nominacijske peticije za Wallace in Taylorja ne izpolnjujejo določb illinoiskih volilnih zakonov.

EDVARD BENEŠ NA SMRTNI POSTELJI

PRAGA, 31. avg. — Danes je bil objavljen uradni buletin, da je bivši predsednik Češkoslovaške republike Edvard Beneš padel v nezavest in da je njegovo stanje zelo resno.

Beneš, ki je star 65 let, je zbolel pred enim letom in od takrat se je njegovo zdravstveno stanje naglo slabšalo. Njegovi zdravniki so snoči razkrili, da je pred enim tednom postal zopet kritično bolan.

Na smrt obsojeni jetnik umrl po 40 letih v zaporu

TRENTON, N. J., — Archie Herron, ki je 40 let v državni ječi New Jerseya čakal na izvršitev smrtne kazni, je danes umrl v starosti 84 let.

"Pozabljeni jetnik" se je dvakrat izognil električnem stolu radi "luknje" v zakonu, ki je sledila po smrti sodnika, ki ga je obsodil na smrt.

Herron se je leta 1908 zagovarjal radi umora Rev. S. B. D., ki je obenem bil policijski zapisnikar. Na obravnavi je bilo razkrita, da je Herron ubil duhovnika, ker ga je spravil v zapor.

Sodnik James J. Bergen ga je obsodil na smrt, toda priziv je odložil izvršitev smrtne kazni, dokler ga Bergen v eno leto pozneje ponovno obsodil na smrt. Sedanji guverner pa je dvakrat odložil izvršitev kazni, končno pa je sodnik Bergen odredil, da se izvrši preiskava glede duševnega stanja Herrona. Ta preiskava se je vlekla skozi mnoga leta.

Leta 1928 je sodnik Bergen umrl. Smrtna obsodba nad Herronom zopet ni mogla biti izvršena radi državnih zakonov, ki določajo, da mora sodnik, ki je obtoženca obsodil, določiti tudi datum za izvršitev smrtne kazni.

Medtem je Herron postal pravi puščavnik. Z nobenim ni govoril, včasih pa ni hotel niti 'esti. Takoj po prvi svetovni vojni ga je obiskal njegov sin, toda Herron ga ni hotel videti. V svoji celici je večinoma ležal na postelji, kadil pipo in od časa do časa godrnjal proti sodniku Bergenu.

RDEČI KRIZ ZA PREPOVED ATOMSKE BOMBE

STOCKHOLM, Švedska, 31. avg. — Mednarodni Rdeči kriz je danes apeliral na vse države, naj prepovedo uporabo atomskega orožja.

Organizacija je na svoji zadnji plenarni seji pozvala tudi vse sile, naj prepovedo uporabo tako zvanega "slepega" orožja, s katerim se ne more pogoditi določeno tarčo in ki zato povzroča veliko škodo in izgube na ne-vojaških področjih.

Zasedanje Mednarodnega rdečega kriza se je končalo s sprejetjem številnih resolucij, ki naj bi zamenjale Haško konvencijo glede mednarodnih vojnih zakonov. V prvi vrsti se je poskušalo zaščititi civilce.

Gradbeni odbor

V petek zvečer ob osmih se vrši zelo važna seja Gradbenega odbora Slovenskega društvenega doma na Recher Ave. Prosi se vse direktorje in odbornike ter društvene zastopnike, da se udeležijo.

Jugoslovanski premijer maršal Tito izvršil čistko v vladi

Domače vesti

Na operaciji

Danes se je morala podvreči operaciji v Mt. Sinai bolnišnici Mrs. Mary Sustaršič iz 21830 Trácý Ave. Obiski ne bodo dovoljeni do ponedeljka. Želimo ji, da bi čim preje okrevala!

Poroka

V soboto 4. septembra se bosta poročila v cerkvi Marije Vnebovzete ob 10.30 uri zjutraj Miss Jennie D. Sulen, hčerka Mrs. Dore Sulen iz 15910 Midland Ave., in Mr. Carl L. Schultz, sin Mr. in Mrs. Joseph Schultz, 8713 Frederick St.

Nevesta je pred nedavnim graduirala za bolničarko iz St. Alexis bolnišnice, ženin je pa služil pet let in pol pri zračni sili ameriške armade. Poročne obrede bo vodil Rev. Michael Reztos iz St. Alexis bolnišnice. Mlademu paru čestitamo in mu želimo vse najboljšje v zakonu!

Za "Svobodni tisk"

V našem uradu smo prejeli za "Svobodni tisk" \$5 od Mr. J. Merharja iz 15718 Grovewood Ave., \$3 od Mr. Anton Novlan iz Minor Rd. in \$1 od Mr. Frank Keržiča iz Painesville, Ohio. Hvala!

52 ŽRTEV EPIDEMIJE POLIJA V LOS ANGELESU

LOS ANGELES, 31. avg. — Od 1. januarja tekočega leta je v okrožju Los Angelesa umrlo za polijem 52 oseb.

Izvršni odbor CIO podprl Trumana

WASHINGTON, 21. avg. — Predsednik Truman je danes do bil politično podporo izvršnega odbora CIO. Glasovanje je bilo: 35 članov odbora za, 12 pa proti.

Proti so volili voditelji enajstih levičarskih unij, ki podpirajo kandidaturu Henry A. Wallacea.

Niti en član odbora se ni izrekel za republikanskega kandidata gov. Deweya.

Borbo, da se podpre Wallacea, je vodil predsednik unije električnih delavcev Albert Fitzgerald, ki je bil stalni predsednik na konvenciji Progressivne stranke.

Predsednik CIO Philip Murray je takoj naznanil, da bo mašina Političnega akcijskega odbora CIO že jutri vržena v akcijo, da se podpre demokratskega kandidata.

Murray pa ni hotel vsiliti sklepa članom odbora, ki so za Wallace-a. Dejal je, da imajo ustavno pravico, da lahko volijo za koga hočejo, da pa bo njegovemu mnenju večina članov njihovih unij bo podprla Trumana in Barkleya.

Trumanovo kandidaturu bo verjetno podprla tudi AFL. V New Yorku je izvršni odbor International Ladies Garment Workers unije (AFL) že podprl Truman-Barkleyev tiket.

Po proračunu Murraya zastopajo člani odbora, ki so vodili za Trumana, okrog 5.000.000 članov unij, dočim jih imajo Wallaceovi pristaši okrog 1.000.000.

Edvard Kardelj zamenjal Simiča na položaju zunanjega ministra; Rankovič pa je sedaj podpremier

BEOGRAD, 31. avgusta—Premijer maršal Tito je izvršil spremembe v jugoslovanski vladi in postavil na važne ministrske položaje svoje pristaše, ki ga podpirajo v sporu s Kominformo.

Edvard Kardelj, novi zunanji minister

S posebnim ukazom je Jugoslovansko federativno republiko slavlila bila postavljena pod vlado komunistov, ki kljubujejo kritiki Komunističnega informativnega urada.

Na važne pozicije sta bila postavljena podpremier Edvard Kardelj in notranji minister Aleksander Rankovič.

Oba, Kardelj in Rankovič, sta bila omenjena v resoluciji Kominforme poleg Tita in Milovana Djilasa kot člana vodstva jugoslovanske komunistične stranke, ki se je oddaljilo od marksizma-leninizma.

Kardelj novi zunanji minister

Kardelj, ki je doslej bil predsednik kontrolne komisije, je bil imenovan za novega jugoslovanskega zunanjega ministra, Rankovič pa za novega podpremierja.

Rankovič bo obdržal pozicijo notranjega ministra, ki mu omogoča kontrolo nad policijo.

Kardelj je zamenjal Stanoje Simiča, ki je bil imenovan za ministra brez portfelja. Simič ni bil član komunistične stranke.

Edini ne-komunist, ki je še ostal v jugoslovanski vladi, je minister pravosodja Frane Frol. Toda v Jugoslaviji smatrajo, da ministrstvo pravosodja ni tako važno.

Smatra se, da so spremembe v jugoslovanski vladi posledica sklepa na nedavnem kongresu komunistične stranke, da se bo kot prvo nalogo ojačilo kontrolo nad vlado.

Jugoslovanska agencija napada Bolgarijo

LONDON, 31. avg.—Jugoslovanska časniškarska agencija Tanjug je danes napadla Bolgarijo, da ustvarja načrte za jugoslovansko federativno republiko Macedonijo.

Tanjug pravi, da bolgarski tisk odprto širi aspiracije sedanjih bolgarskih voditeljev napram Macedoniji.

Belgrajska "Borba" pa je pred tem napadla Albance, da že dva meseca širijo neresnice o Jugoslaviji.

Schuman je zopet premier Francije

PARIZ, 31. avg. — Danes je bil Robert Schuman ponovno imenovan za premierja Francije. Parlament je potrdil njegovo imenovanje s 322 proti 185 glasovom.

Schuman, ki je popularni republikanec, je tako po 33 dnevih ponovno postal premier. Njegova vlada je podala ostavko, ker socialisti niso hoteli podpreti vojaškega proračuna.

Na včerajšnjem glasovanju v parlamentu so komunisti glasovali proti Schumanu. Toda kljub temu je dobil 11 glasov več kot pa je potrebno. S tem seveda še ni rečeno, da bo Schuman sigurno premier, kajti parlamentu mora predložiti svoj program in sestavo vlade, ki pa jo lahko večina zavrzne.

Semenj v Geauga okraju

Jutri se prične letni semenj v okraju Geauga, kamor spada tudi veliko naših slovenskih in hrvatskih farmerjev, ki bodo tudi imeli razne pridelke in živilo na razstavi. Med temi bo imel poznani Mr. James Robich, ki ima svojo farmo na Route 4 v Chardon, Ohio, na razstavi prašiče. Semenj bo trajal do 6. septembra.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO

HENDERSON 5311-12

Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)

By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

PAPEŽEVA SKRB ZA NEMČIJO

Revija "New Republic" je v svoji izdaji za tekoči teden objavila sledeči članek svojega poročevalca v Rimu Percy Winner-ja:

Edino mesto v Rimu, kjer so posvetili berlinskemu položaju isto napeto in zaskrbljeno pozornost kot v Ameriki, je Vatikan. Sveta Stolica ne želi, da bi se Američane prisililo na umik iz Berlina; tudi ne želi, da bi ameriški in angleški zagovorniki bolj pomirjevalnega stališča napram Rusom v Nemčiji, dobili večjo besedo.

Vzrok ni samo globoko proti-sovjetsko in skoro enako Ameriki naklonjeno stališče Vatikana. Obstoja še nadaljni, zares bolj važen vzrok: papež Pij XII. si je postavil za cilj, da pridobi Nemce za tesno in prijateljsko sodelovanje s sv. Stolico. Ker je izgubila veliki del svojega nekoč precejšnjega političnega vpliva v vzhodni Evropi, in sicer vsled širjenja sovjetske sile, sv. Stolica na ta način skuša najti sredstva za odškodnino, s tem da bi si pridobila Nemce.

Zato je zavzela stališče obrambe vseh Nemcev—tako protestantov kot katoličanov—v naporih, da bi si pridobila odločilen vpliv nad ljudstvom, ki se ga še vedno smatra za najbolj mogočno ljudstvo v Evropi. Če bi 70 milijonov Nemcev prišlo pod direktni vpliv vatikanske politične sfere vpliva, bi nadomestili zgubo 50 milijonov katoličanov raznih narodnosti od Baltika pa do Jadrana, ki so sedaj za vse praktične namene odcepljeni od rimske cerkve.

To stališče papeža v prid Nemcem je prvič postalo jasno na takozvanem Kongresu v Fuldi, ki se je preteklega aprila prvič v mnogih stoletjih vršil v Rimu namesto v Nemčiji. Ta Kongres je ena najstarejših ustanov katoliškega življenja v Srednji Evropi. Stoletja so se nemški kardinali in škofje od časa do časa sestajali v zgodovinskem samostanu v Fuldi, da razmotrivajo o političnih in verskih vprašanjih in da zavzamejo napram njim stališče. Preteklega aprila je papež pozval v Rim enega za drugim nemške kardinalne in škofje, zahtevajoč tako zvane "ad limina" obiske—to je obiskovanje papeža v Vatikanu s strani vsakega škofa z namenom, da ga obvešča o položaju v svoji škofiji.

Tako je letos Kongres v Fuldi dejansko bil Kongres v Rimu. Okrog 30 nemških prelatoev se je zbralo v Vatikanu pod predsedništvom kardinala von Preysinga in papež se je osebno udeležil njihovih razmotrivanj. Takoj po tem sestanku je papež poslal nemški duhovščini poslanico, s katero je dejansko podprl pravico Nemčije, da si pridobi nazaj ozemlja, ki so ji bila odvzeta na njeni vzhodni meji in ostro je obsodil izobčenje milijonov Nemcev s tega ozemlja.

Nadaljni korak v vatikanski kampanji za Nemčijo je bil pravkar podvzet. Ob priliki proslave sedmega stoletja zgraditve kolonjske katedrale—proslava se je začela 18. avgusta—je papež poslal v Kolonji svojega zastopnika kardinala Clemente Micara in z njim mnoge druge visoke dostojanstvenike Vatikana, ki so jih spremljali člani papeževe osebne straže.

Ceremonijam v Kolonju je prisostvovalo tudi pet ostalih kardinalov in množica škofov in duhovnikov iz cele Nemčije. S kolonjskim kardinalom Fringsom so tam bili tudi monakovski kardinal Faulhaber, dunajski Innitzer, pariški Suhard in westminsterski Griffin. Važno prisotstva kardinala Micara je bila poudarjena z dejstvom, da je načeloval prvi svečani papeževi misiji, ki je bila poslana v Nemčijo po več kot pol stoletju. Poslednjo misijo je poslal papež Leon XIII. ob priliki kronanja cesarja Wilhelma II. leta 1888.

Poleg vsega tega se v Vatikanu govori, da bo papež šel še dalje. Pismo, v katerem je izrazil simpatije za Nemčijo, in ga poslal Micari, je bilo objavljeno zelo vidno v uradnem vatikanskem glasilu Osservatore Romano dne 16. avgusta.

Poroča se tudi, da bo papež prečital pred zaključkom ceremonij v Kolonju svojo osebno poslanico nemškemu ljudstvu, in to potom radijske oddaje iz papeževnega letovišča Castel Gandolfa. Poročila so že dvignila val protestov na Poljskem, kjer so, kot pravijo tu, celo sami katoličani žalostni radi te nove "linije" Vatikana napram Nemcem.

Te proteste se lahko zavre, čes da jih je vsilila poljskim katoličanom Sovjetom naklonjena vlada. Toda neke druge proteste se ne more smatrati za isto vrsto. Nadškof Krakova kardinal Sapieha je prišel v Rim pred nekaj dne-

UREDNIKOVA POŠTA

Iz euclidске naselbine

Euclid, Ohio. — "Prav ti je", pravi moj mož, ko mu potežim sem pa tam kake poteškoče, "zakaj pa vtakneš nos, če ti ni treba". Tako sem brez potrebe vtaknila svojo radovednost zadnjo sredo, ko so razpravljali nekaj bolj potihem tam pri Jugoslovanskem narodnem domu na Recher Ave. v Euclidu. Da vam povem zakaj tako imenujem ta dom, naj povem, da smo šli gledat v čarter, da se prepričamo, kaj tam piše — Slovenski ali Jugoslovanski in smo pronašli, da je bil ob ustanovitvi imenovan Jugoslovanski narodni dom in da bo septembra meseca ravnó 30 let, ko so euclidski Jugoslovani sprevideli, da rabijo skupni dom, ki jim bo služil za narodni hram.

Tedaj so kupili stavbišče, ki se ga je rabilo za cerkev, ga predelali, da jim je odgovarjalo za tiste čase, in naselbina je rasla ter ž njo tudi potrebe naših rojakov. Tako so tudi svoj dom predelavali in povečali, da je danes stavba z prizidkom dosti večja. Ko se pa stara stavba nič ne priležje novi, so začeli naši mladi izražati željo, da bi napravili večje in lepše poslopje, ki bi odgovarjalo potrebam starih in mladih naseljenčev, kar ni dvoma, če bodo skupno in složno delali.

Kaj vse so društva naredila, ne bom jaz opisovala, to naj stori domov tajnik, ki mu je vse bolj znano nego meni. Jaz sem prevzela samo to na svoje rame, da bom poročala javnosti radi jubileja, ki ga bomo obhajali v petek — soboto in nedeljo, 17., 18. in 19. septembra. Na dnevnem redu bomo imeli vsakovrstne zabave: srečelov, ples, vrtno veselico, petje in pristen starokrajski semenj, kakor ga znajo napraviti le v Ljubljani.

Vodstvo te proslave bo v rokah tu rojene mladine, mi starejši jim bomo pa pomagali z delom in nasveti. Nekaj posebnega bodo dekleta, ki bodo stregla gostom v lepih narodnih nošah na vrtu med cvetjem in zelenjem, ki bo za te dni razvečevalo v najlepših barvah.

Našli boste na vrtu vaše sovaščane, tako da se boste počutili v resnici domače tu v naši lepi euclidski naselbini. Trideset letnice se ponavadi praznujejo z banketom ali kaj sličnim, da se pa praznuje jubilej 30-letnice euclidskih Jugoslovancev z vrtno veselico, je pa nekaj posebnega. Ob tej priliki bomo tudi uradno pričeli z kampanjo za zidavo novega stavbišča do prihodnjega leta v juliju, ko bo ta jubilej zaključen. Višek proslave bo imenovanje najlepšega jugoslovanskega dekleta v narodni noši. To idejo so sprožili turojeni mladi fantje—člani Euclidskega veteranskega kluba. Torej je zopet dokaz, da ne bomo še tako hitro pozabljeni v Ameriki. Ako pišete, prehitro zaideš s tira, tako sem zašla tudi jaz, torej se vrnem zopet k naši proslavi.

Vsako društvo naj se zavoda, da je že čas, da zopet pokažemo skupno moč in gremo z začetim delom naprej. Pozabimo za en čas vse, kar nas teži in žalosti in iz enega glasu zakličemo z delom naj gre naprej in bomo imeli vsi zavest, da smo storili en korak naprej k našemu skupnemu napredku. Torej že danes, ko boste čitali te vrstice, skle-

nite, da boste tudi vi z nami 17., 18. in 19. septembra na vrtu Jugoslovanskega doma v Euclidu, O.

Za odbor

Mary Medvešek

Kampanja za Wallace-a v Barbertonu, Ohio

Barberton, Ohio — Na državnem zborovanju Progressivne stranke v Columbusu, Ohio, dne 21. in 22. avgusta smo bili naprošeni, da pošljemo vsak svojemu domačemu časopisu in po možnosti tudi neangleškemu tisku material o strankini akcijski politični šoli obdržavani na prejemljenih dnevih v Pointdexter Village auditoriju.

S to "šolo" je bila otvorena kampanja za Wallace-a in Taylorja v državi Ohio. Prisotnih je bilo 200 zastopnikov nove stranke iz 47 okrajev države.

Govoril je dr. O. S. Loud, predsednik Progressivne stranke za državo Ohio, ki je bil pred časom nameščen kot atomski znanstvenik v Oak Ridge, sedaj pa je profesor fizike na Antioch kolegiju, Yellow Springs, Ohio.

"Ostali dve (stari) stranki," je dejal dr. Loud, "sta poskusili vse, kar je bilo v njuni moči, da nam zabranita dostop do mesta na glasovnici ter zmedeti in zstrašiti ljudstvo države Ohio, da ne bi glasovalo za Harry A. Wallacea.

"Tekom teh dni smo razpravljali o tem, kako poučiti ljudstvo države Ohio, da bo znalo pravilno izpolniti "25-x" glasovnico, ki nam je bila podtaknjena po neprijateljskih dvih. Ali mi se bomo poslužili vseh sredstev publicitete, da bomo mogli nuditi ljudem te informacije," je poudaril dr. Loud.

Zbranim zastopnikom je govoril tudi Bernard Conal, bivši direktor in organizator Narodnega demokratskega odbora pod Rooseveltom in sedanji narodni direktor Progressivne stranke, ki je dejal:

"Res ne boste razpolagali z velikimi denarnimi sredstvi ali imeli dostop do publicitete v velikih dnevnikih, toda vi imate delavce v okrožjih in v tovarnah. Imate tisoče in tisoče "walkie-talkies" širom vse države."

Mr. Conal je nato obrazložil pravičen način kampaniranja. Na tabli je pokazal porazdelbo statistike prebivalstva po državi Ohio, koliko jih živi po mestih, po podeželju, koliko odstotkov dosežajo tu in tam narodnostne skupine, verske in delavske organizacije itd. Vse to je treba vzeti v poštev in potem naj gre do delo vsi posamezni "walkie-talkies" in jih zapiše za novo stranko.

Sedemurno razlaganje o dobrem kampaniranju je imel Dolf Weinberger, bivši so-urednik lista "Daily News" v Los Angelesu. Navedel je, kako je treba publicirati nov "25-electer ballot"—s to glasovnico bodo namreč morali v Ohio letos voliti vsi oni, ki so za Wallaceovo stranko. Pomagal je pri instrukciji tudi Charles Keller, artist Federated Press. Andrew A. Bomback.

Ali ste naročnik "Enakopravnost"? Če ste, ali so Vaši prijatelji in znanci? "Enakopravnost" je potrebna vsaki družini zaradi važnih vesti in vedno aktualnih člankov! Širite "Enakopravnost!"

V. Ivanov:

PRETVORJENA ZEMLJA

Barbarski sistem ruskega kapitalističnega gospodarstva pred revolucijo je do skrajnosti izžel okrog pet milijonov kvadratnih kilometrov prekrasne črne zemlje na jugozapadu Rusije. Teh pet milijonov kvadratnih kilometrov zemlje pa je bilo tudi periodično podvrženih suši.

Poleg tega ima sovjetski teritorij na milijone hektarov peščne zemlje. Topel veter sukovej, ki piha iz centralnih azijskih puščav, je podoben sesalki, ki vsrka iz rastlin vso vlago.

To ni toliko škodljivo, če je zemlja vlažna, kadar pa manjka vlažnosti, potem postane sukovej zelo nevaren. Najvažnejši problem je potemtakem povečati vlago v zemlji.

Sovjetski znanstveniki so predlagali, da bi zemljo, ki je podvržena suši in toplim vetrovom, obkrožili z gozdom. Na ta način postane namreč zemlja bolj vlažna. Dokazano je, da po gozdena zemlja običajno poveča pridelke žitaric za 25 do 30%, povrtnin in dinj od 50 do 65%, trav pa celo od 100 do 200%. Posebno važno je povečanje trav, ki so hrana živini. In kjer je živina, tam je tudi gnoj: čudežni gnoj za polja.

Enako so, da bi pokazali, kako se bori proti suši in pesku, postavili postajo v Bogodinskoju v Astrahanu, v kraju, kjer bi rastele gozd in kjer se je redko videl travnat grmiček.

Ljudje so zasadili pas dreves okrog 1,200 hektarov zemlje, ki je bila neobdelana in izsušena. Velika je bila skrb ljudi za ta mlada drevesca, ki so se borila proti suhim in toplim vetrovom ter proti gibljivemu pesku. In kljub vsemu napovedovanju, da tam drevesa ne bodo rasla, so drevesa vedno večja. Tako se je 1,200 hektarjev napol puščav-

ske astrahanske zemlje spremeni v čudovito plodno zemljo.

Na postaji Bogodinskoje, ki je obkrožena z velikimi drevesi, pridelajo čudovite pridelke. Zito, dinje, proso: pridelek je dvakrat večji kot je bil v najboljših letih v stepah. V letu, ki ni bilo najboljšje, so v Bogodinskoju dale jablane od 50 do 150 stotov jabolk na hektar zemlje.

V okraju Salsk (pokrajina Rostov) je bila tudi cona, kjer je vladala suša. Tam so ustanovili kolhoz "Stalin." Da bi premagali sušo, so kolhozniki zasadili šest dolgih gozdnih pasov. Po petih letih obstoja teh pasov je kolhoz "Stalin" pridelal 16 stotov žitaric na hektar, nasproti sedem stotov, ki so jih povprečno pridelali v drugih krajih pokrajine.

Po sedmih letih je pridelal kolhoz "Stalin" 103 tisoč ton žitaric več kot drugi kolhozi v pokrajini. Poleg tega je zaslužil 500 tisoč rubljev, ko je prodal lesena vlakna svojih gozdov. Pridelali so tudi mnogo sadja: marelice, slive in jabolka.

V letu 1941 so pogozdili 837 tisoč hektarov zemlje, ki je bila podvržena suši. To delo je opravilo na tisoče kolhoznikov v 2,421 postajah in z državno pomočjo.

Vojna je prekinila to delo. V pokrajinah, ki so jih zasedli Nemci, so hitlerjevci posekali drevesa ali jih celo podrli s tanki. Na ta način je bilo poškodovanih 250 tisoč hektarov gozdov. Sedaj pa je ljudstvo že pričelo z borbo proti suši, vetrovom in gibljivemu pesku. Ponovno se v stepah dvigajo zidovi gozdnih pasov.

Petletni načrt Sovjetske zveze predvideva, da bo leta 1950 zopet pogozdenih 250 tisoč hektarov zemlje.

PARIŠKI "CLOCHARDS"

Po enem stoletju, odkar je izšel velik socialni roman Eugeni-ja Iveja, je Pariz še vedno mesto skrivnosti.

Prava vojska potepuhov, moških in žensk, ki živijo na robu družbe, se še vedno skriva v napol raziskanih mestnih četrtih nakopičenih v 20. stoletju okrog male "Lutetiae" iz časov Julija Cezarja. Danes je Pariz vstevši s predmetji ogromna prestolnica s pet milijoni prebivalcev. Nič čudnega torej, če je na vsakih 1,000 ljudi eden, ki nima stanovanja in živi izven organizirane družbe, ki je bila Voltairju tako priljubljena in ki danes kljub izkušnjam dveh svetovnih vojn še vedno zahteva prvenstvo, da je "non plus ultra" tiste, ki se je pričela imenovati civilizacija.

Pet tisoč Parižanov je torej brez stalnega bivališča (to so tako imenovani S. D. F.) in žitja "Daily News" v Los Angelesu. Navedel je, kako je treba publicirati nov "25-electer ballot"—s to glasovnico bodo namreč morali v Ohio letos voliti vsi oni, ki so za Wallaceovo stranko. Pomagal je pri instrukciji tudi Charles Keller, artist Federated Press. Andrew A. Bomback.

Kakor je resnica, da brezposeln lahko postane "Clochards" (od cloche-zvonec, ki je v minu-

lih časih dal znamenje beračema, da se morajo skriti), tako ni vedno resnica, da je "clochard" brezposeln. V Parizu obstaja veliko število poklicev, ki jih občinstvo ne pozna, ki pa imajo svoje izvrševalce. Posel onih, ki strižejo pse, je bil nekoč zelo dobičkonosen poklic, ki ni zahteval posebne spretnosti ali posebnih prostorov. Za orodje je zadostovala mala skrinjica s škarnjami, krtačo, milom in čunjno. Delo pa so opravljali ob obrežju Sene; plačati ni bilo treba lokalni niti ni bila potrebna licenca. Pred vojno je tak obrtnik v dobri sezoni zaslužil toliko, da je lahko živel vse leto.

Tudi nočno branjanje po smeteh je zelo dobičkonosno: "bifinsi" še vedno najdejo med smetmi dovolj za zmerno življenje in mnogi uspejo tudi, da s tem poslom najdejo srečo. Minimum, ki ga daje ta poklic, se vrti okrog 1,200 frankov na dan; to je plača, ki jo zasluži uradnik ali univerzitetni profesor.

Potem so "plemeniti" poklici, kakor oni, ki ga imenujejo "stember," ki obstoji v tem, da se iztegne roko pred vrati cerkva ali pa pri vhodih in izhodih podzemeljske železnice. To so zelo

praktični in sposobni, poznajo psihologijo človeka ter mu znajo v njem vzbuditi usmiljenje. Tudi pasjih tatov je veliko. Posel je dobičkonosen in tudi zelo nevaren. Na cesti "speljejo" psa gospodarju ali gospodarici in potem zahtevajo zanj odškodnino.

Bog pa ne daj, da jih pri tem zaloti policija. Potem je dosti drugih poklicev, vendar pa je nemogoče, da bi vse našli. Med 5,000 "clochards" v Parizu pa je mnogo takih, ki ohranijo meščanske navade in meščanski videz. Ob 12.30 kosijo v "Naši Gospe iz Karmela," ob 18. večerjajo pri "Drobtinici kruha" (Mie de pain), ali pa pri "Vojški zdravja," ki ima svoje podružnice v različnih krajih Pariza. Drugi zopet se vrnejo z glavnega trga s cekarji in jedo v veseli družbi ali pa sami na klopek ob Seni.

Glavni stan teh "declassés," teh napol nomadov, je v središču latinske četrti na trgu Maubert. Njihov lokal nosi napis "Les clocheés de Notre Dame." Ob večerih se "clochards" med pitjem kozarčkov rdečega vina zabavajo s plesom.

Po končanem plesu se nekateri vlečejo po tleh v lokalu, drugi zopet odidejo v javne spalnice, tretji zopet v kakšno zakotno prenočišče. Poleti pa vsi spijo pod zvezdnatim nebom na obrežju Sene ali v bližini notredamskih zidov.

MADŽARSKA BRZDA BOGATENJE KMETOV

BUDIMPESTA, 31. avg.—Madžarska vlada je danes objavila ukaz, po katerem bodo zemljiščna posestva nad 25 akrov, ki jih lastujejo korporacije, društva ali pa osebe, ki imajo drugih sredstev za življenje, izročene kmečkim zadrugam.

Madžarski podpredmier Rakosi je izjavil, da je namen novega ukaza, da se prepreči bogatim farmerjem kupovanje dodatne zemlje.

V SVICI SE JE SESTAL EVROPSKI KONGRES

INTERLAKEN, Švica, 31. avg.—Jutri se bo tu začelo zasedanje neuradnega evropskega parlamentarnega kongresa, na katerem bo ustvarjen osnutek ustave za zamišljeno federativno Evropo. Delegetje bodo imeli po en glas za vsak milijon prebivalcev dežele, ki jo zastopajo. Tako bo Anglija imela 48 glasov, Francija 42, Italija 47, Belgija 6 in Švica 4.

NAZNANILO

Ker nas je že več rojakov naprosilo za naslove Jugoslovanskih oblastev v Zedinjenih državah, naj tu navedemo, da naslov jugoslovanske ambasade se glasi:

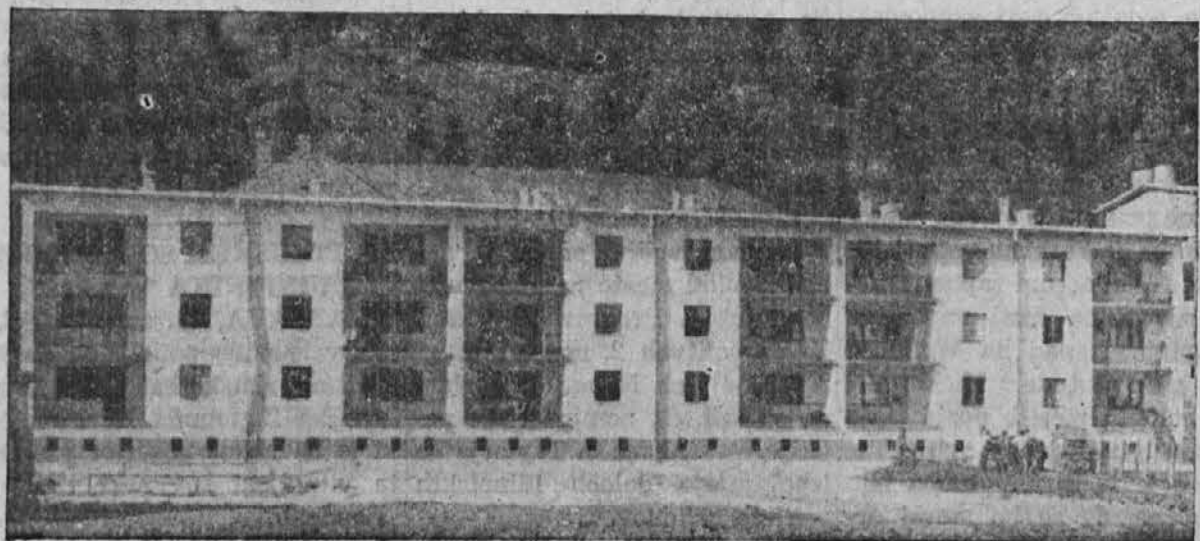
Yugoslav Embassy,
1520—16th St., N. W.,
Washington 9, D. C.

Naslov urada jugoslovanskega konzula pa se glasi:

Yugoslav Consulate General,
745—5th Ave.,
New York 22, N. Y.

Pišete lahko v slovenskem, srbohrvatskem ali angleškem jeziku.

STANOVANJSKE ZGRADBE NA JESENICAH

RAZNE VESTI IZ SOVJETSKE ZVEZE

Bivša stepa postaja rodoviitna

Pred Oktobrsko revolucijo je bilo področje Astrahana nedo- gledna peščenina stepe, ki se je spomladi in prve mesece poletja spreminila v prav tako obsežno jezero. Vsa ta ogromna površina zemlje je bila neizkoriščena in ni donasala nobenih koristi.

Po Oktobrski revoluciji so pričeli zemljo postopoma odve- zovati dotlej nebrzdanemu ele- mentu večnih povodnj s tem, da so napravili potrebne nasipe. Na obširnem ozemlju, ki se razteza od ustja Volge do bližine Stalin- grada, so medtem izdelali mre- zo prekopov, ki služi namakan- ju v mesecih suše. Na tem pod- ročju je več kot 800 črpalnih postaj z več kot 900 motorji, ki jih potrebujejo za namakanje polja. Mnogi kolhozi so s tem zmanjšali površino stepe in spreminili zemljišče v plodno področje, kjer dosega dvo- kratno ali celo trikratno žetev. Sadovnjaki, ki merijo več kot 4,000 hektarjev, donasajo prav

tako kolhoznikom velike dohod- ke.

Do druge svetovne vojne so rešili 22,000 hektarov zemljišča, kar pa je smatrati samo za začetek velikopoteznega dela za na- daljnje izboljšanje tega področ- ja. Povojna petletka ima v na- črtu namakanje nadaljnjih 15- 500 hektarov zemljišča. Površina, na kateri bodo izvedli ta na- črt, znaša 400 kvadratnih kilo- metrov. Na področju oblasti Sa- sikolsk so zgradili devet kilome- trov dol in tri in pol metra visok zemeljski nasip v oblasti Kapu- stinjar pa prav takega—v pičlih dveh mesecih.

Spomladi 1949 bodo zgradi- li en kilometer dolg zidan nasip z velikanskim rezervoarjem.

Vagoni z napravo za avtomatsko razkladanje

Na ruševinah manjšega pod- jetja, ki je bilo lastnina nekega koenigsberškega industrijca, so sezidali velikansko podjetje, v

katerem izdelujejo železniške vagonne, ki so opremljeni z na- pravo za avtomatsko razklada- nje. Dosedaj so izdelali že toliko teh posebnih vagonov, da pri- hranijo pri razkladanju blaga z njimi učinek za več kot 15,000 delavcev.

Za študente iz srednje Azije

Ministrstvo za visokošolstvo Zveze sovjetskih socialističnih republik je omogočilo študira- nje v prestolnih visokih šo- lah mladini, ki dovršuje srednjo šolo v ljudskih republikah Sred- nje Azije in Zakavkazja. Vseučil- lišča in ustanove Gruzije, Azer- bejdžana, Uzbekistana, Kirgi- je in Turkmenije imajo pravico pošiljati študente, ki so na do- mačih univerzah napravili izpi- te, v nadaljni študij na vseučil- šča v Moskvo in Leningrad, ne da bi jim bilo treba tam polaga- ti še kak drug sprejemni izpit.

Vsi študentje, ki prihajajo iz zveznih republik, dobijo stano- vanje v domovih vseučilišč in ustanov, v katerih študirajo. Na razpolago imajo knjižnico in ves potreben šolski material. Vsaka šola ima za svoje slušate- lje tudi menzo.

Odlikovani selekcionarji

Ministrstvo za kmetijstvo je izročilo 17 sovjetskih selekci- onarjem spričevala, s katerimi potrjuje, da so vzgojili nove vr- ste pšenice, riža, prosa in dete- lje. Med temi odlikovanci je tudi skupina kolhoznikov-selekcio- narjev iz Uzbekistana, ki so vzgojili novo vrsto riža, ki daje velik pridelek, ki je odlične ka- kovosti.

Imega selekcionarjev vpišejo v knjigo državne komisije za raziskovanje vrst žitaric. To knjigo so vpeljali 1939. V to knjigo vpišejo vse osebne po- datke selekcionarjev z opisom na novo vzgojenega žita, prav tako pa sta iz te knjige razvidna tudi vse bogastvo in raznovrst- nost žitaric v Sovjetski zvezi.

Solstvo v sovjetski Litvi

V novem šolskem letu bo šte- vilo gojencev v osnovnih in srednjih šolah Litvanske sovjet- ske socialistične republike štiri- krat večje kot v času buržoazne oblasti. V primeri z minulim le- tom se bo število gojencev zvi- šalo za 47,000. Učiteljske kadre te republike dopolnjujejo z di- plomiranimi dijaki pedagoškega inštituta v Vilnu in Klaipedi in okrajnih učiteljskih.

Novo vrste limon v Gruziji

Vsezvezni znanstveno razis- kovalni inštitut za industrijo ča- ja in subtropskih kultur v Ana- seuli (Gruzija) poroča, da so kolhozniki-novatorji vzgojili no- ve vrste citrusnih rastlin, čaja in evkeliptose. Letos so v mno- gih kolhozih in sovhozih Gruzije vzgojili nove vrste limon, ki da- jajo velik pridelek. Njihovi de- beli plodovi, težki do 120 gra- mov se odlikujejo po obilnosti soka, po prijetnem vonju in vse- bujejo za 2% več limonine kis- line kakor druge vrste.

Inštitut v Anaseuli ima tudi zaslugo pri vzgojanju limon in pomaranč, katerih stebila raz-

prostirajo veje po zemlji in niso višje od en meter, zato uspevajo te limone in pomaranče tudi v severnejših pokrajinah.

Sodelavka inštituta, doktor kmetijskih ved Ksenija Bahlad je vzgojila dve novi vrsti čaja, ki po kakovosti in množini znat- no prekašata vse dosedanje vr- ste. Gruzinski selekcionarji so vzgojili zelo dobro vrsto evka- liptosa, ki se odlikuje po odpor- nosti proti mrazu in daje odličn les.

Agronomi Gruzije so uvedli novo vrsto gerniuma, ki daje dvakrat več dragocenega olja kakor prejšnje vrste.

Življenje v Puškinu, bivšem carskem selu

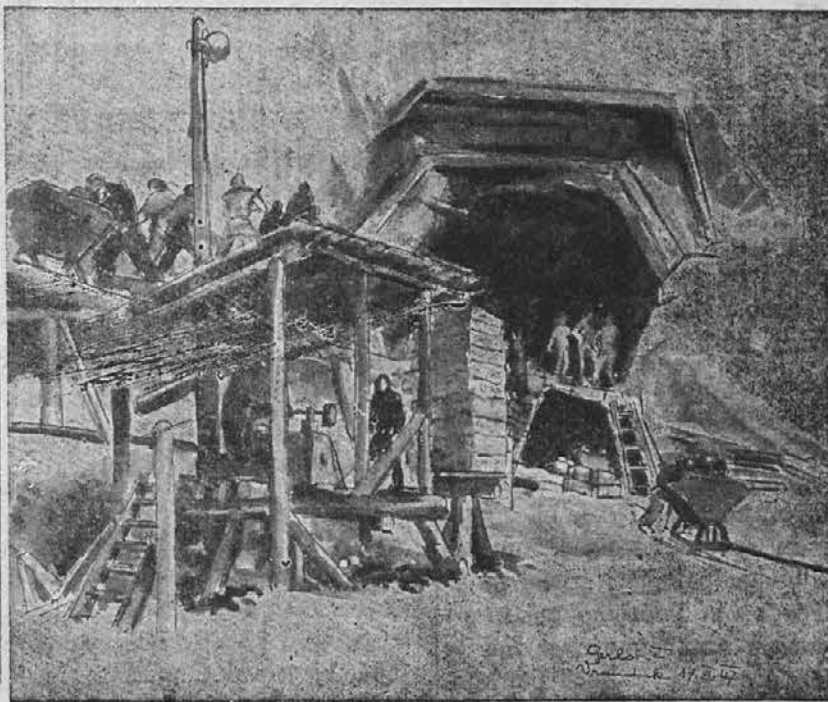
Parki bivšega Carskega sela, sedaj mesta Puškina, v katerem je preživel mladost veliki ruski pesnik Aleksander Puškin, so letos spet postali priljubljen kraj počitka Leningrada. Me- stece, ki so ga uničili hitlerjevci, hitro obnavljajo. Prihodnje leto bodo semkaj preselil vsezvezni

Puškinov muzej. Sedaj delajo pri obnovi porušenega Aleksan- drovskega dvora, popravljajo bivši licej in obnavljajo Jekate- rinski dvorec.

Veliko so popravili tudi v me- stu samem, v katerem ni bilo v

času osvoboditve nobene hiše, primerne za stanovanje. Sedaj gradijo nove stavbe in namesto porušene železniške postaje so zgradili novo. V Puškinu deluje spet sedem sanatorijev, od kate- rih so trije za otroke.

ALENKA GERLOVIČ: DVORIŠČE V SUHI KRAJINI

KIPAR ZDENKO KALIN: PARTIZAN

TRŽAŠKA CESTA ROMAN

(Nadaljevanje) Sestra je zaihtela, zaprla vrata za seboj in v veliki izbi je vse utihnilo. Sosedje so se nemo spogledali, nato so počasi od- drsali pred hišo, le nekaj žensk je še klečalo, molile so rožni venec za umirajočega. Skoz okence je bilo slišati cvrčanje lastovic in v izbi je bilo svečano kakor v cerkvi. Oče je težko dihal. Jetika je svoje končala, srce pa še utripnje, zavest bije ob stene lobanje, roke rahlo po- drhtevo. Od nasipa je slišati hrum vlaka, dolg zategnjen živžg in težko sopihanje. "Tovorni je," prešine Tineta. "Stroji teh vlakov imajo majhna kolesa in širok, klobukast dim- nik. Stroji osebnih vlakov so bolj

bolj lačni kakor siti. Se skornjev ti nisem mogel nikoli kupiti. Sirotek si, Tine, sirotek! Toliko si se namučil na naši zemlji, čeprav si še otrok!" Skoz Tinetove misli zlete vsi črni dvomi, ko je moral vstajati ob svitu in hoditi na tlako na črne barjanske njive ter v tavr- k imovitejšim sosedom. V mra- zu in vročini, v snegu z ozeblina- mi. Tisoč neprijetnosti, ki so mu napolnile mlada leta. "Naš rod ni imel sreče," je nadaljeval oče; kdaj pa kdaj je zahropel in počival, vendar je hotel z železno voljo premagati poslednjo uro, da bo zadnji ko- rak v resnici lahak. "Premalo je bilo zemlje in še ta je mokra. Belega kruha ne rodi, sadje ne zraste takšno, da bi ga bil človek vesel. Tudi tvo- jemu bratu nisem branil iti po svetu. Svet je velik in širok, morda je kje drugje več zemlje in več sreče in vsega tistega, po čemer ubogi človek vedno hre- peni. Pri nas je svet razdeljen

tako, da imajo nekateri vsega, drugi pa nič. Zemlje pa ne moreš raztegniti kakor testo." "Oh, oče, ostanite pri nas, saj bomo vsi pridno garali, vi boste pa v postelji ležali in se boste spet okrepili!" je moledeval Ti- ne, v srce ga je rezalo, ko je oče tako težko govoril in lovil sapo kakor riba na pesku. "Saj to je... Če še tako ga- raš, ne opraviš nič. Mati se je izgarala, preskopa zemlja jo je prekmalu zahtevala; mene sta uničila blato in megla. Veš, tak- šno garanje, ki nič ne hasne, ni- kamor drugam ne pripelje kakor v prezgodnji grob. Poišči si tak- šno delo, da boš imel poleg trp- ljenja tudi nekaj veselja, ne sa- m otežke ude, žalost in bridkost. Na svetu so revni in bogati. Rev- ščina ni dar božji, to ti rečem, Tine! Tega jim ne verjamem, Bogatini so nas pretentali s tak- imi nauki, da jim ni treba deliti bogastva." Spet je sestra rinila v izbo, radovednost na smrt jo je pri-

ganjala, toda oče je bil neizpro- sen, samo z roko je pomignil in vrata so se zaprla. "Ženska se še smrti ne boji!" je pošalil oče. "Rine, rine v svoji radovednosti, pa sem ji že vse povedal, kar ji gre. Ženska ne razume vsega. So stvari, ki so le za nas, možje!" Spet ga je hropenje tako izmučilo, da so se mu nabrale dobele potne kaplje na čelu, zaprl je oči, ki so bolj in bolj steklenele. Mar je smrt že udarila? Tine se je zganil, prestrašen in zme- den od tolikih čudnih besed je zaihtel ter potresel očeta za roko. Oče je spet oči odprl in se mu znova nasmehnil. "Le utrudil sem se, Tine, nič se ne boj! Dokler ti vsega ne povem, ne bom umrl!" "Saj ne smete umreti, oče, zdaj sva prijatelja in bova sku- paj gospodarila!" je prosil Tine tako iskreno in prepričevalno, da je kar pozabil na železnico in se je spet vživel v črne njive, šeko in sajasto vežo, v hlev,

Cuvaja in v vse stvari, na kate- re se je navezalo otroško srce. "Umri pa bom, Tine. Se danes, tako sva se dogovorila z Bo- gom. Tega nihče ne more več spremeniti. Prijatelj pa sem ti bil vedno, čeprav tega nisem ka- zal. Nesrečen sem bil, ker sem končno te uvidel, da vam ne mo- rem zapustiti drugega kot trp- ljenje. Prizadeval sem si doku- piti nekaj zemlje, hoste, konja, vole, krave—pa vidiš; ostali smo vse življenje pri eni sami kravi in niti ene klatre drv nisem mogel na svojem posekati." "Reveži in bogatini so bili in bodo!" je znil Tine. "Revežev je vedno več in ne- koč jih bo toliko, da bodo boga- tine zadušili. Toda to je še da- leč! Morda došakaš, ali pa šele tvoji otroci. Ponižen biti ni do- bro. Vedno jih dobiš po grbi. Tudi jaz sem mislil, da je vse na svetu do kraja urejeno in da je Bog tako napravil. Tega pa Bog ni uredil, ljudje sami so tako uredili! Preveč nas je bilo tep-

cev na svetu, ki smo vedno vse verjeli. Pa tudi nič znali nismo. Ti si bolj odprte glave, kakor smo bili drugi na tem gruntu. Vrini se med tiste, ki veliko znajo! Tako boš ubežal revščini. Kar se pa na zemlje tiče, me ne smeš napačno razumeti. Zemlja je dobra, zemlja je blagoslov božji, zemlja redi ves človeški rod. Zemljo so le krivično raz- delili; najlepše kose bogatinom, nam revežem pa le nekaj nič- vredv odponov, na katerih ne ras- tejo potice ne fige ne rožiči. Te dolge tedne, ko sem ležal sam na postelji bolan, sem to razmiš- ljaval, zato ti rečem: primi za tisto, kar te veseli!" "Mene veseli železnica!" je vzkliknil Tine presunjen, ko je videl, kako je oče ob zadnji uri zajel njegove želje. Ves skru- šen mu je pričel poljubljati ro- ke, kakor da ga prosi odpuščan- ja za vsa leta, nerazumevanja in grenkosti. Najbrž sta bila oba preveč vase zaprta, da se nista mogla v življenju najti.

Advertisement for U.S. Security Bonds. Features a large price tag of \$2163.45 and the word 'REWARD!' in large letters. Includes a table showing savings over 10 years for different weekly contributions. Text: 'Uncle Sam will pay to any wage earner thrifty enough to tuck away only \$3.75 a week in U. S. Security Bonds for the next ten years, the sum of \$2,163.45.' Table: 'SAVE EACH WEEK' vs 'AND YOU WILL HAVE' (In 1 Year, In 5 Years, In 10 Years). Includes the slogan 'America's Security is YOUR Security' and 'ENAKOPRAVNOST'.

MIHAIL ŠOLOHOV
TIHI DON
DRUGA KNJIGA

(Nadaljevanje)

— To je pre malo! Življenje nalaga, da se je treba znajti in ne samo nalaga, marveč te kar siloma potiska na to ali ono stran.

Ta pomenek je bil zadnje dni oktobra. V novembru pa se je Grigorij po naključju srečal z drugim kozakom, ki je bil v zgodovini revolucije na Donu nemajhnega pomena; srečal se je s Fjodorom Podtelkovom in po kratkem omahovanju se mu je spet prevesila v duši poprejšnja resnica.

Ta dan je od poldneva prišel mrzel dež. Proti večeru se je ubrisalo in Gregorij se je nameril oditi na stanovanje k rojaku Drozdovu, podpraporščaku 28. polka. Čez četrte ure si je že obrisal ob predpražnik škornje in potrkal na vrata Drozdovljevega stanovanja. V izbi, zastavljeni s klavnim posodjem in razbitim pohištvo, je razen gospodarja sedel na sestavljivi častniški postelji s hrptom proti oknu močan, krepak kozak z naramniki narednika gardne baterije. Hrbet je imel ukrivljen, široko je koračil noge v črnih, suknenih hlačah in na okroglih, širokih kolenih so mu počivale ravno tako široke rjavodlakaste roke. Bluzo se mu je tesno prilegala na boke in se pod pazduho gubala, toliko da se mu ni trgala na širokih, izbočenih prsih. Ko so vrata zavili, je zasukal kratki, polnokrvni vrat, hladno pogledal Grigorija in skril pod nabrekli vekami v ozkih zenicah hladni snop svetlobe.

— Seznanita se. Tole, Griša, je skoraj naš sosed, Podtelkov iz Hopskega ustja.

Grigorij in Podtelkov sta si molče stisnila roke. Grigorij se je usedel in se nasmehnil gospodarju.

— Umazal sem ti, ne boš klet? — Ne, ne boj se. Gospodinja bo počedila... Boš pil čaj?

Gospodar — majhen, kakor smrež gibčen — je krenil samovar z okajenim, okraštanim nohtom in obžaloval:

— Hladnega bo treba piti. — Ne želim si ga. Nikar se ne trudi.

Grigorij je ponudil Podtelkovu cigaretnico. Dolgo je poskušal s svojimi debelimi rdečimi prsti prijeti belo, tesno v vrsto stisnjeno svaljčico; potemnel je

od zadrege in nejevoljno dejal: — Ne morem in ne morem je prijeti... Eh, ti, prekleta!

Nazadnje je cigareto zavil na pokrov cigaretnice in dvignil h Grigoriju v nasmehu žmeče in zato še bolj ozke oči. Grigoriju je bila všeč njegova neprisljenost, zato je vprašal:

— Iz katerega kraja?

— Doma sem iz Krutovskega, — je voljno odgovoril Podtelkov. — Tam sem zrastle, zadnji čas pa sem živel v Klinovskem ustju. Krutovskij poznate, gotovo si slišal o njem? Saj je skoraj zraven jelanske meje. Vas Plešakovskij poznate? No, za njim pa pride Matvejev, prav zraven naše vasi pa je vas Tjukovnovskij, dalje pa so spet naše vasi, iz katerih sem doma: Zgornji in Spodnji Krutovskij.

Ves čas pogovora je ogovarjal Grigoriju zdaj s "ti", zdaj z "vi", govoril je prosto in enkrat je celo prijateljsko potrepil s težko roko Grigorija po rami. Na velikem, nekoliko kovzem, obritem obrazu so se mu svetile skrbno zavihane brke, mokri lasje so bili počesani po strani, ob majhnih ušesih zavihnjen, na levi strani so se mu nekoliko koderali ob preči. Napravil bi kar prijeten vtis, če bi ne bilo velikega zafkrnjene nosu in oči. Na prvi pogled ni bilo v njih nič nenavadnega, ko pa se je Grigorij zazrl vanje, je pošteno začutil njihovo svinečino težo. Bile so drobne, podobne šibram, sijale so skozi ozke zenice kakor skozi strelnice, potiskale k tlom pogled, s katerim so se srečale, se upirale v eno smer s težko, mrliško strmostjo.

Grigorij ga je radovedno ogledoval in opazil neko značilno potezo; Podtelkov skoraj ni mežikal; ko se je pogovarjal, je upiral v sobesednika svoj žalostni pogled; govoril je, se silil z očmi s predmeta na predmet, pri čemer so mu bile kratke, od sonca ožgane trepalnice ves čas na pol spuščene in negibne. Samo poredkoma je zaprl nabrekle veke in jih spet sunkoma dvignil, naperil šibraste oči v kaj in ošinjal z njimi vse, kar je bilo krog njega.

— To bo prijetno, bratec! — je spregovoril Grigorij in se obrnil h gospodarju in Podtelkovu. — Konec bo vojske in po

novem bomo zaživi. V Ukrajini bo vladal svet, pri nas pa vojaško okrožje.

— Ataman Kaledin, — je polglasno popravil Podtelkov.

— To je isto. Kakšna je razlika?

— Razlike ni, — je pritrdil Podtelkov.

— Mamici Rusiji smo se morali doslej globoko priklanjati, — je nadaljeval Grigorij obnovo Izvarinovih govorov, ker je želel izvedeti, kako jih bosta sprejela Drozdov in ta korenjak iz gordne baterije. — Lastna oblast, lasten red. Maloruse stran od kosaške zemlje, potegnili bomo meje in — ne hodi mi blizu! Živeli bomo, kakor so v starih časih živeli naši pradedi. Mislim, da je revolucija ugodna za nas. Kaj meniš, Drozdov?

Gospodar se je smehljajl in urno premislil život.

— Jasno, bolje bo! Mužiki so prestregali našo moč, zanje ni življenja tukaj. Vrag vedi kako, imenovani atamani so bili vsi nekakšni Nemci: von Taube in von Grabbe in razni taki! Zemljo so dodeljevali vsem tem poveljniškim častnikom... Zdaj bomo vsaj zadihali.

— Ali pa bo Rusija s tem zadovoljna? — je tiho vprašal Podtelkov in se ni obrnil k nikomur.

— Kajpak bo zadovoljna, — ga je prepričeval Grigorij.

— A bo stara pesem... Isto pašo za teličko našo.

— Kako?

— Kakor prej. — Podtelkov je urneje zasukal šibraste oči in uprl mrki pogled izpod čela v Grigorija. — Ravno tako bodo ljudstvo, ki je delavno, zasmehovali atamani. Izprsi se pred vsakim njihovim blagorodjem, ono ti bo pa penilo zlato peno. In to... Čudovito življenje... kamen na vrat in v tolmun!

Grigorij je vstal. Meril je korake po tesni izbi in se nekajkrat dotaknil stegnjenih kolen Podtelkova; ko se je ustavil nasproti njega, je vprašal:

— Kako pa?
— Do konca.
— Do kakšnega?

— Če smo že začeli, se pravi, da je treba orati do zadnjega. Ko bosta strta car in kontrarevolucija, je treba poskrbeti, da bo dobilo oblast ljudstvo v roke. Tisto pa so pravljice, otroško veselje. V starih časih so nas tlačili carji, zdaj pa ne carji, ampak nas bodo drugi od kraja gnjavili, da bomo piskali!...

— Kako pa naj bi bilo, Podtelkov, po tvoje?

In spet so težko vzdržljive šibraste oči zabegale in preiskovale prostor v tesni izbi.

— Ljudska oblast... voljena. Če ležeš pod generalsko šapo, bo spet vojska in tega imamo preveč. Ko bi se taka oblast uredila povsod, po vsem svetu: da bi ljudstva ne stiskali, ne ščuvali na vojsko! Kaj pa je tisto?! Ponošenim hlačam še na noter obrni lice, luknje bodo povsod. — Zamolklo se je udaril z rokami po kolenih, se grenko nasmehnil in odkril drobne, trdnostisnjene zobe. — Cimdaje stran moramo od starih časov, če ne, nas bodo zapregli v tako

Uncle Sam Says

How time flies! That's a common expression you've used repeatedly. Keep it in mind when you think about your future and what you can do to make your future secure? There's no trick to security. Just enroll today in the payroll savings plan where you work. Every pay day from now on you'll be setting aside, in United States Savings Bonds, money that actually grows. In 10 short years you'll be getting back \$100 for every \$75 you're wisely setting aside today.

U. S. Treasury Department

vprego, da bo še huje za nas kakor pod carji.

Grigorij je z roko hlastnil po zraku za nečim neulovljivim in napeto vprašal:

— Zemljo bomo oddali? Vsem jo razdelimo na koščke?

— Ne... čemu neki? — se je zmedel in se nekako zdrnil Podtelkov. — Zemlje ne oddamo. Med seboj, med kozaki, bomo razdelili zemljo, je vzeli posetnikom, a mužikom je ne smemo dati. Če ne, bo kožuh njihov, naš pa rokav. Če začnemo deliti, bomo sami nagi.

— Kdo pa nam bo vladal?

— Sami! — se je oživil Podtelkov. — Izbrali si bomo svojo oblast — to je tudi poglavitno. Samo da bi nam zdaj podproge majceno narahljali. Kaledina bomo že znali strmoglaviti!

Grigorij se je ustavil pred orošnim oknom, dolgo gledal na cesto, na otroke, ki so se igrali nekakšno zamotano igro, na mokre strehe nasproti stoječih hiš, na bledosive veje golih dreves v vrstu pred hišo in ni slišal, o čem sta se pripravala Drozdov in Podtelkov; mukoma se je poskušal znajti v zmešnjava.

vi misli, nekaj premisliti, skleniti.

Deset minut je stal molče risal razne začitne po steklu. Zunaj je pod streho nizke hiše predzimsko, mešlo telo sonce na zahodu; kakor po robu postavljeno na rjasto sleme strehe je mokro škrlatelo; videti je bilo, kakor da se bo zdaj zdaj zganilo in se zakotalilo na to ali na ono plat strehe. Iz mestnega nasada se je šušte gnalo listje, ki ga je ustavljal dež, in iz Ukrajine, od Luganska se je podil in gospodaril nad vasjo vsako uro silnejši veter.

Novočerkask je postal privlačno središče za vse begunce pred boljševiško revolucijo. V donsko nižino so se stekali veliki generali, nekdanji izpolnjevalci usode razvaljene ruske vojske, upajoč na oporo reakcionarnih Doncev, s tega torišča so se nameravali razmahniti in povesti napad zoper posovjeteno Rusijo.

Drugega novembra je prispel v Novočerkask v spremstvu ritmojstra šaprona general Aleksejev. Ko se je pogovoril s Kaledinom, je začel organizirati radovoljske oddelke. Begunci s severa, častniki, kadeti, udarniki, dijaki, zgubljeni elementi iz vojaških odredov, najbolj delavni kontrarevolucionarji izmed kozakov in sploh ljudje, ki so zahtevali napetih dogodkov in zvišanih dohodkov, pa čeprav so bili pripadniki Kerenskega, so sestavljali ogrodje prihodnje radovoljske armade.

V zadnjih dneh novembra so prišli generali Denikin, Lukomskij, Markov, Erđeli. Ob tem času so oddelki Aleksejeva šteli več tisoč bodal. Sestega decembra se je v Novočerkasku pokazal Kornilov, ki je zapustil na poti svoje spremstvo Tekincev in preoblečen dosegl donsko mejo. Kaledinu je uspelo do tega časa zbrati na Donu skoraj vse kosaške polke, ki so bili na romunskem in avstrijsko-nemškem bojišču; razporedil jih je v železniški progji Novočerkask—Črtkovo-Rostov—Tihoreckaja. Toda kozaki, utrujeni od triletne vojske, so se vrnili z bojišča

V BLAG SPOMIN
ob drugi obletnici smrti našega ljubljenege soproga in očeta

ANTHONY SALAMANT

ki je nas zapustil dne 1. septembra 1946

Mesec september je zopet v deželi, pozno poletje siplje nam kras, mi pa ne moremo biti veseli, najbolj žalosten je ta mesec za nas.

Predragi, kako smo si želeli, da med nami Ti bi še bil, toda usoda, Ti je uro odločila, ni izpolnila nam želje.

Dragi mož in oče, spavaj mirno tam pod zemljo, kjer ni trpljenja ne skrbi, lepše sonce Tebi naj sije in rožice na grobu cveto.

Zalujoči ostali:

ROSE, soproga
EDWARD in ROBERT, sinova
sorodniki v Ameriki,
dva brata, sestra in sorodniki v stari domovini

Cleveland, Ohio, dne 1. sept. 1948

ZA VAROVALNINO

proti

ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam, itd.

preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 SCHADE AVE.

Pokličite:

ENDicott 0718

TEKOM ČASA,

ko se zobozdravnik Dr. J. V. Zupnik nahaja na St. Clair Ave. in E. 62 St., je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej naselbini prakticalno in se izsello, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.

Ako vam je nemogoče priti v dotiko z vašim zobozdravnikom, vam bo Dr. Zupnik izvršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določenega dogovora.

Njegov naslov je

DR. J. V. ZUPNIK

6131 ST. CLAIR AVE.
vogal E. 62nd St. vhod samo na E. 62 St.

Urad je odprt od 9.30 zj. do 8. zv.
Tel.: EN 5013

okrožij Hopskega in Medvedičjeje ustja so prihajali na postaje Filonovo, Urjupinskaja, Sebrjakovo; nekaj časa so bili tam, potem pa so se razmeščali. (Dalje prihodnjic)

Naročajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"

B. J. RADIO SERVICE

1363 E. 45 St. — HE 3028

SOUND SYSTEM
INDOOR—OUTDOOR

Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatov

Tubes, Radios, Rec. Players
Vse delo jamčeno

Nakladalci tovara

Tovorni nakladalci za Nickel Plate, E. 9th in Broadway
Plača \$1.09 na uro s plačo čas in pol nad 8 ur.

Vpraša se za
Mr. Phipps
NICKEL PLATE
RAILROAD CO.
E. 9th & Broadway

Zakrajsek Funeral Home, Inc.
6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENdicott 3113

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA

1146 East 61st St. HE 2730

V vsaki slovenski družini, ki se zanima za napredek in razvoj Slovencev, bi morala dohajati

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo

priljubljene povesti

Precision Plus!
Progress in modern watch making shows two 20th century marvels designed by Gruen engineers, at Time Hill, Cincinnati. One is so very thin it was placed inside a \$20 gold piece; the other watch, another Gruen engineering marvel, is the auto-wind which winds on the motion of the arm.

